

Mijn leven met de
grote Regisseur

Joop Gankema

Mijn leven met de

INHOUD

HET ACHTEREIND VAN EEN EZEL	9
EEN BRANDJE DAT PAS VEEL LATER WERD GEBLUST	13
HET GOEDE IN DE MENS IS HET ONTDEKKEN WAARD	17
EEN KAARS WERD AANGESTOKEN	21
MIJN EERSTE GEESTELIJKE LESSEN	27
ONTMOETINGEN DIE ERTOE DEDEN	33
EEN LES AAN DOVEMANSOREN	37
HET WONDER VAN NIEUW LEVEN IN ONS GEZIN	41
EEN AVOND AAN HET STRAND	45
PIONIEREN EN NIEUWE MUZIEKSTIJLEN IN DE KERK	49
SLECHT WEER MET EEN STAARTJE	53
DOUANEPERIKELEN	59
DE ZUSTERS VAN DE HOLY ROSARY	65
GEWOON DOEN WAT DE HEER ZEGT	71

Mijn leven met de grote Regisseur
Joop Gankema

© 2021 Scholten Uitgeverij BV
Burgemeester Drijbersingel 25
8021 DA Zwolle
info@scholtenuitgeverij.nl
www.scholtenuitgeverij.nl

Omslagontwerp: zijdiezijn.nl
Binnenwerk: Marcin & Milou
Drukwerk: www.drukcase.nl
Eerste druk, september 2021
ISBN 978 90 831717 9 1
NUR 700, 402

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means – electronic, mechanical, photocopy, recording or any other – except for brief quotations in printed reviews, without the prior written permission of the publisher.

EEN GEMEENTEOPSTAND VAN VROUWEN IN BUDAPEST	75	HET UITBOUWEN VAN DE ORGANISATIE	163
LOSLATEN EN MIJZELF OPNIEUW ONTDEKKEN	79	GOD WILDE ONS NOG VOOR VEEL MEER GEBRUIKEN	169
VRIJWILLIGER IN EEN ANDER DEEL VAN ZIJN LEGER	83	MUZIEK IN DE GEMEENTE	179
BEDIENINGEN BINNEN OPWEKKING	89	EEN BRUG TE VER(BOUWEN), EN EEN KWESTIE VAN MACHTSMISBRUIK	185
KOSTBARE LESSEN RONDOM DE SING-IN	95	IN DE WEER MET HET WEER	195
NIEUWE PLANNEN VAN DE GROTE REGISSEUR	99	JOOP, WE WORDEN BESTOLEN	201
MIJN ROEPING	103	CRISIS IN HUIZE GANKEMA	207
DE WEG ERNAARTOE	107	HONDERD JAAR PINKSTERKERKEN IN ONS LAND	219
DE TREIN KWAM IN BEWEGING	111	DE BIJBEL VAN OPWEKKING	225
HOE DINGEN OP HUN PLEK VALLEN	117	HET MALIEVELD - DE ARENA VOOR DE TOTSTANDKOMING VAN EENHEID	229
WERKNEMER BIJ OPWEKKING	121	WE ZIJN GEEN CONCURRENTEN VAN ELKAAR	233
EEN UITDAGING DIE ER NIET OM LOOG	125	JE HEBT VRIJWILLIGERS EN JE HEBT VRIJWILLIGERS	237
DE EERSTE JAREN NAAST PETER	131	OPNIEUW LEREN LOSLATEN	243
DE GROTE MISSION ZENDINGSCONGRESSEN	137	DRIE KEER AFSCHIED NEMEN	249
DIRECTEUR VAN OPWEKKING	145		
HENK HEKMAN	153		

HET ACHTEREIND VAN EEN EZEL

Hoe begin je een boek dat gaat over de relatie van een gewoon mens met zijn God, de Schepper van hemel en aarde? Tot aan mijn bekering op mijn achttiende begreep ik niet zo veel van het christendom. De voorbeelden die ik daarvan om mij heen zag, waren niet bepaald aantrekkelijk om na te volgen en kennis van Zijn Woord had ik niet. Bij ons thuis werd er niet veel over het geloof gesproken en als we al iets meekregen, dan kwam dat vaak via mijn opa en oma. Of van de zeldzame bezoeken aan de zondagsschool, die we bepaald niet met grote regelmaat bezochten, dit, zo denk ik, tot groot genoegen van de leiding. Sprekend voor mijzelf was ik niet bepaald een gemakkelijk kind op de zondagsschool en waarschijnlijk was de leiding mij liever kwijt dan rijk. Dat 'waarschijnlijk' zeg ik met enige aarzelings, omdat ik mij nooit door hen afgewezen heb gevoeld.

Mijn eerste stappen als jongetje op het christelijk erf in het openbaar was tijdens het kerstspel van de kerk waar mijn ouders lid van waren. Er werd voor dat kerstspel een aantal malen geoefend op de zolder van een school in Amersfoort.

Bij de verdeling van de verschillende rollen onder de kinderen werd door de leiding bepaald dat ik het beste de achterkant van de ezel van Jozef en Maria kon spelen. Dat was, nu ik er over nadenk, de meest veilige plek die ze waarschijnlijk konden bedenken. Een plek die voorkwam dat ik de zaak eventueel zou kunnen verstoren. Na afloop van een spetterende uitvoering voor alle ouders op kerstavond kwam mijn moeder naar mij toe en vroeg: “Joop, wat was jouw rol eigenlijk, ik heb goed opgelet maar je niet gezien?” Mijn antwoord aan haar toverde een glimlach op haar gezicht en een begrijpend knikje.

Toch heeft alles een reden, ook mijn vervelende gedrag op die zondagsschool. Wat de leiding zag, was een kind dat zich afzette tegen dat christelijke gedoe, en dat uitte zich in vervelend gedrag. Wat er aan de buitenkant niet te zien was, maar heel diep vanbinnen zat, was boosheid vanwege afwijzing. Ik had in mijn jonge leventje niet zulke geweldige voorbeelden van christenen gezien en was daardoor behoorlijk afwijzend geworden waar het geloof betrof. Een voorbeeld staat me nog goed voor ogen. Ik had in die tijd een vriendje uit een gelovig, christelijk gezin. We waren onafscheidelijk. We speelden veel samen en waren echte vrienden. Op een zondagmiddag hadden we afgesproken om samen ergens te gaan spelen. Ik belde die middag bij hen aan en zijn moeder deed open. Ik kreeg niet de kans om mijn vraag te stellen, want ze begon direct met een tirade. Die werd afgesloten met een opmerking die mij verbijsterde: “Ik wil niet meer dat je met onze zoon speelt, je bent geen christen en wij wel. Wij willen je daarom hier bij ons niet meer zien. Laat onze zoon voortaan met rust.” Ik was verbijsterd en rende totaal in de war naar huis. Mijn moeder zag direct dat er iets aan de hand was en nadat ik mijn verhaal had gedaan, heeft ze mij kun-

nen troosten. Mijn vriend en ik zagen elkaar nog regelmatig, maar wel op gepaste afstand. Gelukkig zag ik in zijn ogen hetzelfde verdriet dat ik ook voelde.

Terugkijkend besef ik dat er toen wezenlijk iets in mij kapot moet zijn gegaan. Iets dat mij er lange tijd van heeft weerhouden mijn hart open te stellen voor het geloof. De bitterheid is uiteindelijk verdwenen en ik heb die moeder kunnen vergeven. De les die ik door deze gebeurtenis wel geleerd heb, is om nu zelf met andere ogen naar kinderen te kijken die zich soms onaangepast gedragen. Ik weet nu dat het vaak een diepere oorzaak kan hebben. Voor mij was dat gedrag op de zondagsschool onbewust een schreeuw om aandacht en een verlangen om ergens bij te mogen horen.

Het was niet altijd saai op de zondagsschool. Met name rond Pasen werd er een activiteit georganiseerd die mij nogal aansprak. Vele jaren later werd ik bij Opwekking daaraan herinnerd door de komst van onze huisdrukker uit Barneveld, die met zijn bezoek nostalgische gevoelens wist op te roepen. De man had de mooie gewoonte om, wanneer er in de aanloop naar de Pinksterconferentie zakelijke spijkers met koppen moesten worden geslagen, iets lekkers voor bij de koffie mee te nemen.

In dit geval een typisch Barnevelds gerecht, met de wat vreemde naam ‘haantje pik’. De naam laat al iets doorschemeren van de vorm van het gerecht en de kleverige buitenkant. Machtig lekker, maar het dwong ons allemaal tussentijds een gang naar de kraan te maken, om de handen te wassen. Dat broodje herkende ik uit mijn jeugd, waar we in de aanloop naar Pasen mee rondliepen. Het ding werd op een feestelijk versierde stok gestoken. Als kleine jongen ontging mij de betekenis van deze ceremonie, met name het gebruik van het haantje. Het belangrijkste in dit geval was dat het lekker was

en dat we het haantje na afloop zelf mochten opeten. Wat mij vooral is bijgebleven was het feestelijke gevoel dat we kregen als we in optocht van de zondagsschool naar huis liepen, in de wetenschap dat we straks iets te smullen hadden. Er moest echt nog veel in mijn leven veranderen.

EEN BRANDJE DAT PAS VEEL LATER WERD GEBLUST

Als gezin woonden we in Amersfoort in de wijk Jeruzalem. Een echte volksbuurt, die direct na de oorlog was gebouwd. Oorspronkelijk waren de huizen gebouwd als tijdelijke woningen, bedoeld om de eerste nood van het grote tekort aan woningen dat na de oorlog was ontstaan, op te vangen. Dat tijdelijke duurt echter wel extreem lang, want tot op de dag van vandaag staan deze woningen nog steeds fier overeind.

In die tijd ontstond er in onze wijk een fietscrosscultuur, onder aanvoering van de gebroeders Van Heugten. Misschien roept de naam herkenning op, het is namelijk de familie achter de beroemde tapijttegels. Oude fietsen werden omgebouwd tot crossfiets en op een kleine, door ons zelf geïmproviseerde crossbaan reden we onze rondjes. Het zag er allemaal wat armoedig uit, zeker wanneer je het vergelijkt met de crossfietsen van nu, maar we hadden grote lol met elkaar

en daar ging het om. Wat begon als een leuke ontspanning, veranderde al snel in een competitief gebeuren. De jongens met meer gefortuneerde ouders reden al snel op professionelere fietsen. Dat feit konden mijn broer Roel en ik emotioneel nog wel aan, maar het was toch wel enigszins frustrerend. Mijn vader had een baan als burger in een militaire omgeving en dat zorgde ervoor dat we regelmatig moesten verhuizen. Ook in die tijd weer: we verruilden het prachtige Amersfoort voor het pittoreske Hattem in Gelderland. Het stadse voor het meer plattelandskarakter van onze nieuwe woonomgeving. Daar hebben we geprobeerd in onze buurt het fietscrossen op de kaart te zetten. Helaas was er tot onze grote frustratie weinig tot geen animo. Toen de zoon van een winkeleigenaar, ook nog pal voor onze neus, begon te crossen in een oude auto, was dat een brug te ver voor onze toch al gefrustreerde jongenszieltjes. Dat was een droom die zeker weten voor ons nooit realiteit kon worden. We werden stinkend jaloers op die knul en dat resulteerde in een fatale actie van onze kant, die mij nog jaren heeft achtervolgd. Op een middag stond de betreffende crossauto op een groot weiland pal tegenover ons huis. Mijn broer en ik kregen beiden het gevoel alsof die auto ons stond uit te dagen. Waarom dingen in iemands brein opkomen, zal altijd wel een raadsel blijven, maar mijn broer en ik vonden het op dat moment tijd voor actie. We zochten naar een oude lap die we op het veld vonden en stopten die in de benzinetank. Nadat deze zich had volgezogen met benzine hielden we er een brandende lucifer bij. Wat volgde was een grote doffe knal en voor we het wisten, stond de auto van voor tot achter in brand. Doodsbang en in paniek doken we in een droge sloot en zijn we via een grote omweg op een voor ons veilige plek de wijk weer ingegaan. Daar hebben we ons tussen het inmiddels toegestroomde publiek gemengd. Vol belangstelling volgden

we de verrichtingen van de brandweer. Een buurtonderzoek de dag erna door de politie leverde gelukkig geen daders op.

Het klinkt misschien als een verhaal uit een fout jongensboek, maar ik heb er een belangrijke les uit geleerd. Deze daad heeft mij jarenlang achtervolgd, omdat het niet goed voelde en ik mij er heel lang – terecht – schuldig over heb gevoeld. Natuurlijk slijt dat gevoel met de jaren, maar het bleef altijd latent op de achtergrond aanwezig.

Jaren later was ik betrokken bij een leidersconferentie op De Bron in Dalfts. Daar kwam onverwachts een man van mijn leeftijd op mij af en stelde zich voor. Bij het horen van zijn naam, kwam onmiddellijk het hele gebeuren van toen als een donderslag bij heldere hemel naar boven. Het was namelijk de jongen, die in de betreffende auto had gecrossed. Direct na zijn introductie vertelde ik hem eerlijk, dat ik verantwoordelijk was geweest voor het in brand steken van zijn crossauto. “Wel verdraaid,” zei hij, “was jij dat. Man, dat heeft toen aardig wat toestanden voor ons opgeleverd,” wist hij te vertellen. Hij kon er gelukkig nu om lachen en het gesprek veranderde al snel van onderwerp. Uiteindelijk nam hij plaats op een stoel zo’n vier rijen voor de plek waar de mengtafel stond die ik tijdens de conferentie moest bedienen. Vlak voordat de conferentie begon, stond hij echter plotseling op en kwam door de rijen heen, mijn kant weer op. Hij ging naast mij staan legde zijn arm op mijn schouder en zei: “Ik vergeef je.” Meer niet, en hij ging vervolgens weer terug naar zijn plaats. Dat onverwachte gevoel van opluchting dat op dat moment in mij opborrelde, zal ik niet snel meer vergeten. Ik geloof dat de grote Regisseur in de hemel deze last, die ik al die jaren onbewust in mijn binnenste had weggestopt, op die bewuste dag van mijn schouders wilde nemen.

HET GOEDE IN DE MENS IS HET ONTDEKKEN WAARD

Ik groeide op en evenals andere kinderen moest er gekozen worden voor een studie. Dat was in mijn geval elektrotechniek. Voor mij niet vanzelfsprekend, want als jochie wilde ik niets liever dan timmerman-aannemer worden. Door een vriendschap met een andere knul en zijn interesse voor elektrotechniek, veranderde ik uiteindelijk mijn keuze. De keuze die bepalend werd voor de koers van mijn verdere leven in het plan van God. Terugkijkend moet ik vaststellen, dat ook daar de grote Regisseur Zijn hand in moet hebben gehad, ondanks het feit dat ik toen nog geen christen was. Net als veel andere jonge mensen nam ik een baantje naast mijn schoolwerk, om een deel van mijn studie zelf te kunnen betalen. Over de tijd in de radio- en televisiezaak waar ik toen aan het werk ging, zou ik een boek kunnen schrijven. Mijn baas was een verstokte vrijgezel en zonder te overdrijven, een zeer kleurrijk personage, met wie ik de nodige dingen heb meegemaakt. Van hem leerde ik wat het betekende om ondernemer te zijn

en op een verantwoorde manier risico's te durven nemen. Hij was ook degene die mij sponsorde om te gaan racen op een motor. Eén verhaal uit die periode heeft een diepe indruk om mij gemaakt. Op een vrijdagmiddag kwam er een vrouw in de winkel. Ze had een door het leven getekend gezicht en aan haar kleding was duidelijk te zien dat ze het niet breed had. We kenden haar vaag, omdat we haar regelmatig in het dorp zagen lopen. Ze woonde in een klein huisje aan de rand van Hattermerbroek, samen met een aantal kinderen. Ze oogde die middag zenuwachtig toen ze bij ons de winkel in kwam en begon op eigen houtje een aantal huishoudelijke apparaten uit te zoeken. Een wasmachine, een centrifuge en een koelkast werden door haar aandachtig bekeken. Verder nog een paar andere kleine huishoudelijke apparaten. Het opvallende daaraan was, dat alles wat ze uitkoos die middag de goedkoopste versie van die producten waren. Ze schreef alles op een papiertje en telde vervolgens alle bedragen bij elkaar op. Blijkbaar had ze een bedrag weten te sparen om dit te kunnen aanschaffen. Uiteindelijk was ze tevreden met de uitkomst en ging ze over tot het bestellen. We maakten met haar de afspraak om alles de zaterdag erop, aan het eind van de middag bij haar af te leveren. Die bewuste zaterdag hadden we een van de beste verkoopdagen van dat jaar. Dat kwam vanwege een verkoopactie met koelkasten, die we rechtstreeks uit een vrachtwagen van de fabrikant verkochten. Dat kon ook niet anders vanwege het gebrek aan ruimte om zo'n hoeveelheid in de zaak op te slaan. De week ervoor hadden we voor deze actie een grote reclamecampagne in de lokale kranten geplaatst, met een voor die tijd waanzinnig lage prijs per koelkast. Er stond dan ook op de bewuste dag een lange rij kooplustige klanten en we verkochten de hele lading in één keer. Aan het eind van de dag wilde mijn baas zoals altijd afsluiten. Daarom attendeerde ik hem nog snel

aan de belofte die hij had gedaan, om de spullen van die bewuste vrouw die dag te bezorgen.

“Goed dat je het zegt,” zei hij en begon vervolgens diverse spullen aan te wijzen om in het busje te laden. Tot mijn verbazing waren dat echter allemaal apparaten van de veel duurere merken en uitvoering dan de vrouw had besteld. Ik vertelde hem dat dan ook voorzichtig, maar hij zei dat ik mij er niet mee mocht bemoeien. Uiteindelijk reden we met een busje vol spullen naar dat kleine huisje. Toen we de apparaten één voor één het huisje indroegen, begon de vrouw steeds zenuwachtiger te worden. Toch durfde zij er op een of andere manier niets van te zeggen. Toen we klaar waren, vroeg mijn baas haar wat er met haar was afgesproken. Ze gaf hem met een rood hoofd de bestelbon. “Goed,” zei hij, “betaal maar.” Uit alle hoeken en gaten kwamen potjes met geld tevoorschijn en na een poosje was alles geteld. Ze had het volledig afgesproken bedrag op tafel gelegd. “Klasse,” zei mijn baas en hij schoof het hele bedrag naar haar terug en zei: “Hiervoor ga je kleding en spullen voor jezelf en de kinderen kopen. Goede dag verder,” en hij verliet het huisje, een verbijsterde vrouw achterlatend. Toen we terugreden naar de zaak heb ik een paar keer naar opzij gekeken. Wat was ik trots op die gozer. Je hoeft geen christen te zijn om goede dingen te kunnen doen, leerde ik die dag op een speciale manier.

Zelf kom ik ook uit zo'n gezin waar de financiën werden geregeld uit potjes en met behulp van het beroemde busje van Brabantia voorzien van gleuven, waar geld doorheen geschoven kon worden. Mijn moeders economie was overzichtelijk en vooral praktisch. Kleine etiketten vertelden de bedoeling van het geld achter het betreffende gleufje. Huur, boodschappen, verzekeringen, kleding en diversen. Los van dit alles was er ook een klein busje met geld om leuke dingen

met elkaar te doen. We hadden het niet breed, maar we hadden altijd genoeg. Er was overzicht in de financiën. Met een gezin van vijf jongens en een dochter die daar goed tussen paste, kwam het regelmatig voor dat er onverwachts iets extra's aan geld nodig was. Een ruit die het loodje legde vanwege een bal die er doorheen was gevlogen, of een fiets die 'zomaar' op onverklaarbare wijze een kromme voorvork had gekregen. Pa kluste bij om dat jongensgezin van het nodige te voorzien, maar er werd nooit meer uitgegeven dan er binnenkwam. Ondanks dat we het niet breed hadden, hebben we nooit het gevoel gehad dat we arm waren. Tot mijn twaalfde heb ik nooit nieuwe kleren gehad, maar altijd kleren van mijn oudere broers gedragen waar zij uitgegroeid waren. Om mij toch het gevoel te geven iets nieuws te krijgen, werden de oude kleren in een zinken tobbe gedaan, waar kleurtabletten in water werden opgelost. Het kledingstuk dat op deze manier van een nieuwe kleur werd voorzien, kreeg een totaal andere uitstraling, nog versterkt doordat mijn moeder er ook nog andere knopen aan naaide. Toch gingen we in die tijd als een van de weinigen in onze straat op vakantie. Met een tent die qua afmeting niet zou misstaan op de Opwekkingsconferentie. Een oud donkerbruin geval dat het vaderland had gediend in het leger en die mijn vader ergens had opgescharreld. Wel was de voorwaarde dat het mooi weer zou zijn, want anders waren we weer snel thuis. We kwamen dus regelmatig voortijdig thuis.

De lessen die ik van mijn ouders heb meegekregen waar het om geld gaat, zijn me mijn leven lang bijgebleven. Er moest transparant en eerlijk mee worden omgegaan en je mocht nooit meer uitgeven dan dat wat aan je was toevertrouwd. Wees altijd tevreden met wat je hebt en het belangrijkste: genoeg is genoeg.

EEN KAARS WERD AANGESTOKEN

Het was in dezelfde tijd dat ik verkering kreeg met Wil, de vrouw met wie ik later ben getrouwd. Ze was verpleegster in het ziekenhuis in Zwolle en haar ouders woonden pal naast die van mij. In mijn ogen was zij het mooiste meisje van de hele wereld en ik werd smoorverliefd. Bij haar viel het bekende kwartje wel wat later, tot mijn grote frustratie. Haar ouders gingen trouw naar een baptistenkerkje in Hatterem. Op een middag, ergens in onze verkeringstijd, zei ze tegen mij: "Ik denk dat mijn ouders het fijn zouden vinden als je een keer met hen mee naar de kerk gaat." Het idee op zich vond ik niet zo aantrekkelijk, maar als het zou helpen om mijn relatie met haar verder te brengen, dan moest het maar. Baat het niet het schaadt ook niet, dacht ik, wat kan mij gebeuren. Ik was nog steeds sceptisch over het christendom. Dat mij niets kon gebeuren was achteraf een flinke misrekening van mijn kant. Die avond staat nog steeds in mijn geheugen gegrift. Er sprak een oude dominee uit Wapenveld en geloof het of niet, het leek of hij in mijn hoofd kon kijken. Dingen waar ik mee bezig was, bijvoorbeeld over de zin van het leven en